

A kétgyűrűs főváros

BESZÉLGETÉS AZ ÚJ VÁROSRENDEZÉSI ELKÉPZELÉSEKRŐL

(Bozsán felv.)

Uj házassághullám közeleg, várhatóan még a nyolcvanas évek előtt, a hetvenes évek közepe táján eléri Budapestet. Az ötvenes évek elején születettek akkor házasodnak majd, vagyis újabb bölcsődékre, óvodákra, s főként sok új lakásra lesz szükség. A hullám négy-öt év alatt túljut a tetőfokon, s mód nyílik, hogy a tanács más fejlesztési kérdéseket is megoldjon. A demográfiai hullámváltozás, a közlekedés rohamos fejlődése és több más változás megkövetelte, hogy az idén felülvizsgálják az 1960-ban elfogadott városrendezési tervet.

A munka befejeződött és az általános elvek megállapítása után megkezdhetők a részletek kidolgozása. Mi változtatlan és mi kíván módosítást? Erről beszélgetünk Heincz Mihállyal, a Fővárosi Tanács városrendezési és építészeti főosztálya vezetőjével.

— A kormány 1960-ban, amikor elfogadta a tervet, úgy döntött, hogy tízévenként felül kell vizsgálni — mondja Heincz Mihály. — Ez természetes, a fejlődés nem áll meg, és a tervezők az ötvenes években még nem számolhattak sok új jelenséggel.

Az élet bebizonyította, hogy a fő elképzelések alapján helyesek voltak s ezeken nem kell változtatni. A Budapesti meg-

felelően elhelyezhető lakosok száma továbbra is legfeljebb 2 millió 300 ezer fő.

Marad a lakott területek és a zöldterület elfogadott aránya is. A város szerkezetét sem kell átalakítani, a sugár- és a körutak történelmi hálózata a jövőben is megfelel. Helyes volt az is, hogy a tömegközlekedés fejlesztését tekintették a legfontosabb feladatnak a közlekedésben. Sok nagyvárosban, ahol csődbe jutott a közlekedés, most kezdtek meg nagy metrók építését.

Hogyan látják a rendezés egyik legvitásabb kérdését, a rekonstrukciót?

— Feltétlenül helyes a rekonstrukció, hogy a jövőben ne újabb lakatlan területeket építsünk be, hanem inkább bontás útján az elavult negyedeket — Óbuda, Palota, Kispest, és így tovább — újítsuk fel. A terjeszkedés számottevő arányban megnöveli a városgazdálkodás költségeit. Előnyösebb a rekonstrukció, még ha lakást bontunk is le. De ezek a helyiségek különben sem tekinthetők már lakásnak: az itt lakók is új lakást igényelnek.

A rekonstrukció mellett szól, hogy ezzel mindenekelőtt a munkásosztály helyzetét javítjuk.

Mi új lesz a módosított tervben?

— Az eredeti tervben 20—25 év alatt 60 ezer lakás bontását és 260 ezer lakás felépítését határozták el. Most, az 1960. évi helyzetet véve alapul, 160 ezer lakás bontását és 500 ezer lakás felépítését javasoljuk — 2000-ig. Jelenleg eddig az időpontig tervezhetünk keilő tudományossággal. Ha azt nézzük, hogy idén 12 ezer lakás készül, s 1972—73-tól egy év alatt már 15 ezer lakás — úgy véljük, hogy a szám megvalósítható. Véleményünk szerint a jövőben nem tartható az sem, hogy az építész egy szobában két személyt helyezzen el. Az

igények növekedése, a tv, a kisgépek terjedése,

a lakáskultúra nagy fejlődése megkívánja, hogy fokozatosan elérjük: egy szobára egy személy jusson. Fokozatosan, hiszen 1980-ig éppen a demográfiai hullám miatt főként a mennyiségi igényeket elégítjük ki.

De a határ nem merev. Addig is állandóan növeljük a lakások nagyságát s több nagyobb lakást tervezünk.

Sok javaslat hangzott el a főváros és a környék együttfejlesztésére. Számol-e már ezzel a módosítás?

— A főváros körül a „védőgyűrű” eddig 63 helységből állt. Ez a szám a jövőben 45-ré csökkent. Egyebek között nem számítjuk ide Vác és Gödöllő városát, e két gyorsan fejlődő településnek saját vonzáskörre van. A 45 község lakossága elsősorban Pesten dolgozik, részben itt vásárol, itt keres gyógyulást, a gyerekek közül sokan itt tanulnak. E külső gyűrű fejlesztését úgy képzeljük el, hogy a Belváros körül a főváros szélén új centrumgyűrűt tervezünk. Minden faluban nem építhető áruház vagy nagyobb rendelő. De

a külső negyedekben elképzelhető egy-egy újabb nagy kereskedelmi, művelődési, egészségügyi központ. Ilyen centrum lesz a már épülő óbuda, ennek „hátszaga” az észak-budai környék egészen Szentendrőig.

Az észak-pesti centrum feltehetően Újpest lesz.

Aczél Kovách Tamás